תוך כדי דיבור כדיבור דמי סיין לעמ"ש:

מרובה פרק שביעי בבא קמא עג

עין משפט
נר מצוה

פט א מיי' פ"ב מהל' עדות הלכה ג:

צ ב מיי' פ"מ מהלכות אבל ה"ז ופ"ט ופ"ל מהלכות שמחות הל' יח ופ"ז מהלכות נחלות הל' ד ופ"ל מהל' עדות הל' ג ופ"ז בהלכות וכל"מ ופ"ז מהל' נחלות הל' ו ופ"ב מהל' ממרים הל' ד סמג עשין ל קז ולאוין רמח טוש"ע יו"ד סי' רלו סעיף ה לא נ ע הסי' שמ סעיף כד כט ומוש"ע ח"מ סי' כט סעיף ה וסי' רפא סעיף ז:

גליון הש"ס
גמ' ביע"ל קע"ס. עיין מג"א סימן שמ סי"ק מו:

[דף עב ע"ב ד"ה מכלן]

משום פסידא דלקוחות · י"מ דהא דחייסינן לפסידא דלקוחות לאחת ולא נראה דא"כ איכא ביניהו טובא היכא דלא עדים אלא התקומים על הסמר: **דאסהידו** ביה תרי בחד ותרי בחד · משמע לפי שיש שני מזיקים על כל אחד ואחד לא הוי חידוש ותימה מה בכך הרי תרי כמאה הוו ונראה לפרש דאסהידו ביה תרי בחד כגון שאין הגיזומין מסייע לאחד לחכילו שאין האחד יודע כלום בעדותו של חבירו שראה אחד מחלון זה ואחד מחלון זה לא בהודאה אחר הודאה ואלו שניים מזיקים לא שייכים שכך שויים אלו כמו אחרים ולא נקט הא ליגמר אלא משום דמשתמע מינה שאין הגיזומין מסייעין זה לה זה:

אי גמי דפסלינהו בגזלנותא · והא דאמרי' בפרק זה בורר (סנהדרין דף כו:) דהסיא מתנה דהוו חייס עליה תרי גזלנין סבר רב פפא כר שמואל דאכשוריה משום דהא לא לאכרוזא עלייהו ומסיק דגזלן דאורייתא לא בעי הכרזה ולא מייסינן לפסידא דמקבל מתנה אע"ג דפסידא דלקוחות לאו דוקא דה"ה דיש לחוש לפסידא דמקבל מתנה מ"מ פסלינן להסיא מתנה דמיירי שכבר הסיד עליהן בב"ד קודם שחתמו בשטר מתנה אי לא נראית ההיא שטר מתנה עד אחר שעדיו פסולין בב"ד ואע"ג דזמנה קודם יש לחוש שמא הקדימו כדפריסיה לעיל ומיהו ההוא עובדא דפרק זה בורר (שם דף כו:) דאמר אמר קמאי דידי גנב כו' לדיני נפשות פשיטא שיש לפוסלו למפרע והוי מלי למימר איכא ביניהו לענין דיני נפשות אי לאסור אשה לבעלה ולענין ניסין וקדושין ועדות החדש דלמעמא דחידוש אין לפוסלן למפרע ולטעמא דפסידא דלקוחות פוסלין למפרע לכל אלו אלא דחיק לאסוקי דאיכא ביניהו לענין ממון:

והוזמו על הגניבה וחזרו והוזמו על הטביחה · וא"ת אפי' למאן דאמר מכאן ולהבא הוא נפסל אקשה דמכל מקום אם אין גניבה אין טביחה ומכירה וכשחזרו והוזמו על הטביחה לאחר משלמין וי"ל משום דקסבר הכתשה מחילת הזמה היא:

שהעידו בבת אחת ליכא למימר בשעת עדות טביחה פסולין היו אע"ג דלמפרע הוא נפסל דכיון שהעידו בבת אחת כשרים היו כשהעידו על הטביחה כיון שהיו יכולין לחזור בהן על העדות של גניבה דתוך כדי דיבור הוא ועל מה שפירש בקונטרס דלא גרסינן והוזמו בבת אחת דבהזמה לא איכפת לן אי בבת אחת אי בזה אחר זה

משום פסידא דלקוחות מאי ביניידו *דאסהידו ביה תרי לחד ותרי לחד אי נמי דפסלינהו בגזלנותא לחך לישנא דאמרת משום חדוש ליבא לחך לישנא דאמרת משום פסידא דלקוחות איכא אמר רבי ירמיה מדפתי עבד רב פפא עובדא כוותיה דרבא רב אשי אמר הלכתא כוותיה דאביי *והלכתא כוותיה דאביי *ביע"ל קג"ם: תנן גנב על פי שנים וטבח ומכר על פיהם ונמצאו זוממין משלמין את הכל מאי לאו שהעידו על הגניבה וחזרו והעידו על הטביחה והוזמו על הגניבה וחזרו והוזמו על הטביחה ואי סלקא דעתך למפרע הוא נפסל הני כיון דאיתזמו להו אגניבה אינלאי מילתא למפרע דכי אסהדו אטביחה פסולין הוו אמאי משלמין אטביחה אמרי הבא במאי עסקינן כגון שהוזמו על הטביחה תחילה אמרי סוף סוף כי הדרי מיתזמי אגניבה אינלאי מילתא דכי אסהדו אטביחה פסולין הוו אמאי משלמי אטביחה הלכתא שהעידו בבת אחת והוזמו ליטא בתנאי היו שנים מעידין אותו שגנב והן מעידין אותו שטבח והוזמו על הגניבה עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה הוזמו על הטביחה הוא משלם תשלומי כפל והן משלמין תשלומי שלשה א"ר יוסי בר"א בשתי עדיות אבל בעדות אחת עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה מאי בשתי עדיות ומאי בעדות אחת אילימא בשתי עדיות בשתי עדיות ממש בשתי כתות בעדות אחת בבת אחת בזה אחר זה וא"ר יוסי בעדות אחת בבת אחת בזה אחר זה כי מסהדי אגניבה והדר מסהדי אטביחה כי מתזמי אטביחה "עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה ואיתזמו להו אגניבה מהיכא תיתי הך אלא לאו בשתי עדיות בעדות אחת כעין שתי עדיות ומאי נינהו בת אחת בזה אחר זה אבל בעדות אחת בבת אחת לא וסברוה דכולי עלמא *תוך כדי דיבור כדיבור דמי מאי לאו בהא קמיפלגי דרבנן סברי מכאן ולהבא הוא נפסל וכיון דמדהיא שעתא קא מיתזמי אטביחה דקא מיתזמי איתזום אגניבה דלא מיתזמי לא איתזום ר' יוסי סבר למפרע הוא נפסל

כיון דמיד כי אסהידו הוא דמיפסלי כי איתזמו להו אטביחה איתזמו להו מי אגניבה דהא תוך כדי דיבור כדיבור דמי אמרי אי תוך כדי דיבור כדיבור דמי דכולי עלמא למפרע הוא נפסל אלא הבא בתוך כדי דיבור כדיבור דמי קא מיפלגי רבנן סברי תוך כדי דיבור לאו

אה ובלבד שהוזמו על הטביחה תחילה וקשה לר"י דמה מדוייק בקונט' בהזמת טביחה תחילה דאי משום שאם הוזמו על הגניבה תחילה אז מוכחשים על הטביחה ואין אליבה לאליבה משמיע דס"ל לקמן דהכתשה לאו תחילת הזמה היא א"כ גם כשהוזמו על הטביחה תחילה אז מוכחשים על הגניבה מאחר שהעידו בבת אחת ותוך כדי דיבור כדיבור דמי כדאמר בסמוך לרבי יוסי דכי העידו בבת אחת והוזמו על הטביחה בטלה כל העדות משום דתוך כדי דיבור כדיבור דמי ואם כאלו לייסב תירוץ זה לסברת אביי דלקמן דסבר הכתשה לאו אחילת הזמה היא לריך לגרוס והוזמו בבת אחת אבל אין לומר שאין הגמרא תופס עתה לייסב דברי אביי אלא במה שאמר למפרע את נפסל והולך ומתרץ לפי שיטת המקשה הסובר דהכתשה תחילת הזמה היא כדפריסיה לעיל וכן לקמן כי משני מתני' לאביי אהא לאמר הכתשה לאו תחילת הזמה היא ומוקי לה כשהוזמו תחילה על הטביחה אין תופס לתרץ למאי דאמר אביי למפרע הוא נפסל ע"ז אחי זה היה לריך להעמידה כגון שהעידו בבת אחת אלא דדרך הגמרא הוא שאין תופס לתרץ אלא הקושיא שמקשה ע:

לאו כדיבור דמי ורבי יוסי סבר תוך כדי דיבור כדיבור דמי וסבר ר' יוסי תוך כדי דיבור כדיבור דמי והתנן *הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים הרי זו תמורת עולה דברי ר"מ ר' יוסי אומר *אם לכך נתכוון מתחילה הואיל ואי אפשר לקרות שני שמות כאחד דבריו קיימין ואם אמר תמורת עולה נגמלך ואמר תמורת שלמים הרי זו תמורת עולה והוינן בה נגמלך פשיטא *ואמר רב פפא נגמלך בתוך בדי דיבור קאמרינן אמרי תרי תוך כדי דיבור הוי חד כדי שאילת תלמיד לרב וחד כדי שאילת הרב לתלמיד כי לית ליה לרבי יוסי כדי שאילת תלמיד לרב שלום עליך רבי ומורי דנפיש כדי שאילת הרב לתלמיד שלום עליך אית ליה: אמר רבא *ערים שהוכחשו ולבסוף הוזמו נהרגין *דהכחשה תחילת הזמה היא אלא שלא נגמרה אמר רבא מנא אמינא לה *דתניא מעידני באיש פלוני שסימא את עין עבדו והפיל את שינו שהרי הרב אומר בן ונמצאו זוממין משלמין דמי עין לעבד דיכי דמי איליבא כדקתני דליבא כת אחרינא משלמין דמי עין לעבד בתר דמפקי ליה לחירות דמי עינו קבעי לשלומי ועוד דמי בוליה עבד לרב בעי לשלומי ועוד שהרי הרב אומר בן הרב מי ניחא ליה אלא לאו כגון דאתו בי הרי ואמרי הפיל את שינו סימא את עינו דבעי מיתיב ליה הרב דמי עינו ואתו בי תרי מציעאי ואמרי עינו והדר שינו דלא בעי למיתב ליה אלא דמי שינו דקא מכחשי ליה קמאי למציעאי והיינו שהרי הרב אומר בן הניחא ליה במאי דקאמרי וקתני ונמצאו זוממין מציעאי משלמין דמי עין לעבד שמע מינה הכחשה תחילת הזמה היא אמר אביי לא דאפבינהו ואזמינהו ממאי ממסיפא

לאו כדיבור דמי. והוו ליה שני עדיות ומשום חדא לא אתכחש לידך דמשמע דיבור אחרון נפסלו ולא משמע דיבור ראשון: כדיבור דמי. ובאחד עדות דמי, והרי פסולין הן באותה שעה: ה"ג הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים ולא גרסינן ותמורת שלמים: הרי זו תמורת עולה דברי ר"מ. דאית ליה לר"מ תפוס לשון ראשון: דבריו קיימין. ותרעה עד שתסתאב ותימכר ויבא בדמי חליה עולה ובדמי חליה שלמים: שהוכחשו ולבסוף הוזמו נהרגין. וכשנגמר הדין על פיהם קודם שהוכחשו אמרה רבא שאם לא נגמר הדין עדיין אפילו הוזמו מתחילה אין נהרגין שאין העדים זוממין נהרגין עד שיגמר הדין והכי מיהוקמא בסיפא דשמעתין כגון דאתו בי תרי ואמרי הכי ופסקוה לדינא לפומייהו: שהוכחשו. שאין אומרים הרג ואינם אומרים לא הרג: ולבסוף הוזמו. שבאת את שלישית ואמרה עמנו היתה נהרגין: שסימא את עין עבדו. זולת לחירות ואח"כ הפיל את שינו והיה ליתן לו דמי שינו: שהרי הרב אומר בן. כלומר דליהא ליה לרב בשהדותא דהני דלקמן מפרש מאי ניחותא: ש"מ הכחשה תחילת הזמה היא. דאי לאו תחילת הזמה היא מאחר שבטלה עדותן מי איכא כאן דין הזמה: אמר ליה אביי לא. אי דהוכחשו על ידי כת ראשונה טוב אין כת שלישית מזימתן והכא כשאין שם כת ראשונה אלא הם ודקשיא לך דמי עבד לרב בעי לשלומי הכא כגון שכת שניה אפיה אפכינהו ואזמינהו שאמרו להם אותו היום שאתם אומרים עמנו היתה במקום פלוני אבל ביום אחר הוה ואיפכא הוה דממה בפסך עבד בפיק לחירות והן משלמין לו דמי עין שרצו להפסידו וניתא ליה לרב דיפוק בעינו ויתן לו דמי שינו ואי קשיא הואיל ודאתאונים הם מאי הוי מפסדי ליה הא לחירות הוי אמפקי ליה ואכתי דמי עבד לרב בעי לשלומי לקמיה. פריך ליה ומוקמינן לה בשעמד בדין: מדסיפא

צא א ב מיי' פ"ב מהל' תמורה הל' ד סמג לאוין שמה:

צב ג מיי' פ"ג מהלכות שבועות הלכה קז וס"ב מהל' מעדות הל' ג:

צג ד מיי' פי"ח מהל' עדות הלכה ד סמג עשין קי עוש"מ סי' לח:

צד ה ו מיי' פרק כא מהל' עדות הל' ד:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אמר וכו' לפי המסקנא קאמר אביי דריסא בשלש כיפות וכו' לא סגי דבלאו ג' וכו' אחלת הזמה היא מדמשלמי וכו':

הרי זו תמורת עולה דברי ר"מ. בפ"ב דזבחים (ד' ל' ומס) אמרי' הרי זו תמורת עולה ושלמים מהו אמר אביי בהא ולאו מודה ר"מ ועטעמא דאביי דדמפרש בפ' כילד מעברין (תמורה ל' כו' ומס) דטעמא דר"מ משום דהוי כמו תחול זו מדהוה ליה למימר תמורת עולה ושלמים ואמר תמורת עולה תמורת שלמים אבל רבא פליג עליה ואקאמר דטעמא דר"מ משום דדעתו של אדם אם יכולין שניהם לחול יחולו אם לא תפוס לשון ראשון דדעתיה דקאמר: **ונמלך** תוך כדי דיבור כו' למאי דסבר נמי אמת דרבי יוסי סבר תוך כדי דיבור אלא בדיבור דמי נראה דכשמתכוין לכך ואמר הרי זו תמורת שלמים ואמר תמורת עולה דאין דבריו קיימים והוו כמו דבריס שבלב ודוקא תוך כדי דיבור הוא דמהני דלענין לפרס דבריו מהני תוך כדי דיבור: **תרי** תוך כדי דיבור הוו. השתא תוך כדי דיבור דמתורה איירי אתוך כדי דיבור גדול וכיון דתוך כדי דיבור קנין אית ליה ותוך כדי דיבור גדול לית ליה נראה דתוך כדי דיבור גדול אין מועיל כלום ואפי' לפרס דבריו אלא הוי אלא כאומר הרי זו תמורת עולה ואמר תמורת שלמים דהוו דבריס שבלב וה"פ דבריהם אם לכך נתכוין תחילה כלומר שאומר תוך כדי דיבור קנין שדומה לנתכוין תחילה לכך דבריו קיימים ואפי' לא נתכוין נמי כיון דכדיבור דמי אבל בנמלך כלומר תוך כדי דיבור גדול שדומה כמו נמלך הרי זו תמורת עולה אפי' נתכוין תחילה בשניהם:

כדי שאילת תלמיד לרב. והא דאמר בפרק אפילו השחר (ברכות ל' כ: ומס') הנותן שלום והמחזיר שלום לרבו גורם לשכינה שתסתלק מישראל הייט בשנותן שלום לרבו כמו לחבירו כמו שאמר ליה שלום עליך ולא אמר רבי והא דאמר בפ' ר"ע (שבת ל' פ:) בלום זה עבד שנתן שלום לרבו עבד שאמי שחיטת רבו עליו ובשום ענין אין ליתן לו שלום.

כי לית ליה לרבי יוסי כדי שאילת תלמיד לרב. תימה דרב אחא מדיפתי דאמר בפ"ק דמכות (דף ו.) ובפרק שבועה העדות (שבועות דף נ. ומס) תוך כדי דיבור כדי שאילת תלמיד לרב במאן דלרבנן לית להו כלל כדי דיבור אפי' כדי דיבור קטן ור' יוסי נמי כתלמיד לרב מודי דלאו בדיבור דמי וי"ל דכבר לה כברייתא דמי שאמר הריני נזיר ושמע חבירו ואמר ואני (מיר דף לא. ומס) וכן הלכתא דתוך כדי דיבור כדיבור דמי והכי פסקינן הלכתא בנדרים בפרק בתרא (דף פו.) דתוך כדי דבור כדיבור דמי חוץ ממגדף ועובד ע"ז ומקדש ומגרש ואפי' בכדי שאילת תלמיד לרב כרש גקים וכרב אחא דמכות (דף ו.) ובשבועת העדות (שבועות דף נב.) ומיעוט כדי שאילת שלום תלמיד לרב מפרש ר"ח דהייטו מעמא דבשאדם מעיד עדות לו מוסק במקח וממכר וחבירו טוען לו שלום לו רבו ע"כ יש לו להשיב ולהפסיק כדאמר ברכות (ל' ה') הנוטן שלום לחבירו ואין מחזיר נקרא גזלן שנאמר גזילת העני בבתיכם ולכך חיקנו חכמים שלא יהיה זה חשוב הפסק וכן מוכח בגויל (ל' כ') דקאמר חוב לא שבקת רווחא לתלמיד ומיהו בפ' בתרא דנדרים (ל' פ:) אין מחייבב שטעם זה לענין קריעה דכשבור שמת וקרע ואח"כ מת אם אמר דבר דיבור אלא ידי קריעה והאם מאי שייך מיעוט זה *ושמא לענין קריעה הקילו: **אמר** ליה אביי לא דאפכינהו ואזמינהו ממאי מדסיפא כו'. נראה לר"י דכל סוגיא זו כפי מאי דס"ד השתא דדיוקא דרבא הוי מרישא אבל לפי האמת מסקנא דדיוקא דרבא מסיפא ולא אמר אביי זה מעולם אלא בני הישיבה היו מחדשים כן אליבא דאביי לפי מה שהיו סוברים דדיוקא דרבא מרישא אבל לפי המסקנא (ה) דאמר אביי דריסא בשלש כתות בדאוקמא רבא בלא מיפך והזמה ובסיפא בשתים במיפך ובהזמה ואלו דוקא נקט אביי אפכינהו תחילה דאם כן איתכחשו להו אלא מעיקרא אזמינהו והדר אפכינהו מ"מ מעיקרא אפכינהו ואזמינהו תוך כדי דיבור ונראה לר"י דאביי מוקי לה בג' כתות בדמוכח לקמן דקאמר ואביי אמר לך בשלמא רישא לא סגי בלא ג' כתות דקתני שהרי הרב אומר קן ואיירי דמציעאי נמי אפכינהו ואזמינהו לקמאי דהשתא לא איתכחשי מציעאי בלל וליכא למידק מינה דהכחשה תחילת הזמה היא דמשלמי וכי קתני דמשלמין דמי עין לעבד ה"ה דמי עין לקמאי שהרי היו מחייבין אותם דמי עין לרב משום כאשר זמם אלא לפי שלא הוזכרו דאשונים בברייתא לא תם למיתני ומיהו אין אנו צריכין כלל להיפוך בתראי למציעאי דכיון דהוזמו ממילא קיימא עדות קמאי ובקונטרס פי' דאביי מוקי רישא בג' כתות כמו סיפא ויש לישב הא דקתני שהרי הרב אומר כן דמעיקרא ודאי דלא ידעינן דאפכינהו והוה קשה לן מאי שהרב אומר כן אבל השתא דאפכינהו שמת הרב בעדותן של אלו שאין מחייבים אותם כ"א דמי שן לפי שיודע שיבאו אחרים אותם דמי עין

[ד"ה וכתוב]

[ע"ש בה כלה: דמי לרב ספר לאמר ל' הקודמת]

[כתובות]

[תוספת' ס"ק]

זבחים ג. תמורה כו מדרים ס

ועי' בר"ן נדרים שם ד"ה והלכתא ובתוס' כ"ב קכט: ד"ה והלכתא

והלכתא דאף כדי דבור כדבור דמי. פי' ר"ח דלכך אמר כדבור דמי כדי שלילת תלמיד לרב היינו שלום מלך רבי לפי שבאלדם שוטה סתורה עם חכיכו וראלה רבו לו גדול חכמה בחכמה לא יתן לו שלום שאם יתן לו יוכל לחזור בו ממקום לכך מקום מכמים שכמיעור זה יכול לחזור וקשה לר"י בפ' בתרא דנדרים (דף פ.) מנין מי שיש לו שאלה בפיו ונתפלף כמדומה לו שמת וקרע ואח"כ מת לא יצא ידי קריעה ואמר ר"ש בן פזי אמר ר"ש בן לוי לא שנו אלא לאחר כדי דבור אבל תוך כדי דבור ליט מחר וקרע והתם לא שייך אלא טעמא דיל דלא פלג רבנן: **דגרץ** מעבדת מוכיח וקדושין. פי' רבינו"ם שאם התפיס לו הקנה דבר לעבודת מוכיח וכתוב כדי דבור חזר בו אפ"ה מאסר ואין נראה לרי"י דהתפיסה לא שייכא בעבודת מוכיח דאמרי' בפ' כל הכלמים (פ"ז דף מה:) האומר בית זה לעבודת מוכיח לא אמר כלום שאין הקדש לעבודת מוכיח ואמרינן נמי בפ' כל האסורין (תמורה מתוספ) דאין מוקצה לעבודת מוכיח אלא שבע פנים שבע' (פוסקים ו) ואת הפר הפני שבע פנים ועוד שימסרנו (ג) לעבודת מוכיח ואמלינה מרשיני עבודת מוכיח והתם לא שייך אוף כדי דבור דיש לדחות דאם מתכוון להגיעם לעבודת מוכיח פ"מ לפמנו שבע פנים פי' מוקצה ואפילו חזר בו אוף כדי דבור לא מהני ולי"ל פי' עבודת מוכיח אלא לאי אתה וחזר אוף כדי דבור דלא מהני מידי ויטול לשות שאול נזירים שכתוב ובפ' בתרא דנדרים (דף פז.) קאמר והלכתא אוף כדי דבור כדבור דמי לגבי מעבודת מוכיח ומגדף ומקדש ומגרש פירוש מגדף שאם גידף וחזר בו אוף כדי דבור לא מהני ומגרש קילר אלן מקום דמגדף פי' בכלל מעבודת מוכיח ומגרש בכלל מקדש כי מעם אחד לכם: הלכה

ירושלמי אחרים. פעמי ופעמי ולא כדי בני גלי אלדמיה דמיחא ליה בנמאנם מפי כי פיכי מלשמיור מהגאנו נכסי לשנה אחרים וחזקא קאמר שקל: והא הכא. דקאמר לשון מתנה לבני דקתני מנו שקל לכני ולשון ירושה לאחרים בדקתני ירשו ואקני דקנו סגנו אחרים דמשום הכי קאמר בסיפא לון מחנון לשם אלא שקל כדי לעשיר מן הנכסים לשנה אחרים ואמ"ג דכשהו אחרים דכשהו שקל כדי לעבדו נמן שקל בכל שנה לאחרים מיהם המאחר מחרים מחיהן והיינו כמנין ב' שנים וב' אדם אלון אזכן זה בחיי זה בלל הלכך אפי שנים ניהו ואפ"ה קנו אחרים דמהני לשון מתנה דהאי (מ) לשון ירושה דהיאך כרב אמר: הוא מותיב לה והוא מפרק לה. דלא הקשי לתביריו בראלה ליורשו דהאי דקנו אחרים בלשון ירושה לא משום דמהני ליה לשון מתנה דאיכך אלא משום דהאי אחרים טו ראלוים ליורשו כגון בניו והיכי דמי כגון דלמנים מכניו טה לנמן שקל בשנה ואם מתו ירדם אחר מאחר בניו כל המאחר ותע"ג דאיכא עוד בנים אחרים ואיכא נמי בנים לאי שמתו וכריבי יוחנן בן ברוקה דאמר לקמן דאם אמר על בן כן שבנים יירש כל נכסי דבריו קיימין והלכך אין מוחנין לאם אלא שקל דמיחא ליה דישמייר קצת לזה שהוא אוהב ומחמין לאוריש הכל ולמאי דאמרי' לקמן דפליני רבנן עליה דר' שמעאל בר אל ר' יוחנן בן ברוקה ומוקמינן לפליגתא דרבי יוחנן בן ברוקה בחאר במקום בת וכת במקום בן דלר' יוחנן בן ברוקה יכול לאוריש כל נכסיו לאמת הראוי ליורשו אחר מיתת כו ור"ש בראלי ליורשו כגון אחר במקום בן מיירי וה"ק דאם מתו בני ירשו אחרי שראלים ליורשי ב)אחמיהן: ה"ג נכסיי לך ואחריך יירש פלוני אחרי אחריך יירש פלוני מת ראשון בנים שני מת שני בנה שלישי. ואם מת שני בחיי ראשון יחזרו נכסים ליורשי ראשון. והכי פירשו נכסיי לך הייט לשון מתנה בלשון מתנה מוחלקין ומקבלי מתנה מוחלקין ואפ"ה קאמר קנה שני מלמא לשון מתנה דלתשון מהני דמי בחיי בחיי דאם אמר לאחד מהם נכסי לך.. כדמפרש לקמיה ולתשון ראלי ליורשו ולא פירש לא לשון ירושה ולא לשון מתנה אלא פירשה לא לתשון כלום אלא לתשון מתנה ולהלכי לתשון ירושה הוא מחמת לאמר נכסיי לך אחרי כל הנכסים מן המורה אם ירצה אבן וכיון דירושה הוא לתשון מתנה אלא לתשון ירושה הוא דאמר לאמר כדי דבור כדבור דמי ומיהו רב דימי ור"ל לאיתמנו לגמרי דאמרי לא קנה אלא בשהה אחת אי אחדים אחד אבל שני שהה ושני בני אדם לא אמרי לא קנה דאם אינה אחת דקנה ושני בני אדם אחדים אחד לרב דימי ושני שהה ושני בני אדם בשהה אחת ור"ל לאחר כדי דבור אלא מדלא ידע למאות דליהכי לשון מתנה לשון ירושה אלא באדם אחד ובשהה אחת מכלל דבשני שהה ובשני בני אדם לעולם לא קנה בין אוף כדי דבור בין לאחר כדי דבור: תוך כדי דבור. הייט כדי שלילת תלמיד לרב שלום אמר לרב דמסת (דף ו.) ר"ל רב אחא מדפתי לרבינא מכדי אוף כדי דבור סיפי דמי כדי שלילת תלמיד לרב ט' ושלילת תלמיד לרב שלום אמר רבי כדאמרי' בפרק המזבח (נ"ק דף עב:) כי אתי ליה לר' יוסי כדי שלילת תלמיד לרב אמר רבי ט': והלכתא כל תוך כדי דבור כדבור דמי. כל שני דברים שאדם מלאה אפיו זה אחר זה בתוך כדי דבור שסיים דבור לאחרון שהחיל דבור לאחרון לא תקנינן ליה אמלך אלא אמר שני דברים ביחד ואם שניהם יבולים לאפשם לבנן ה)אבי ז' המורה שלה המורה שלמים המכר ויבא בדמי הליה שלה ובדמי הליה שלמים דהא לשניהן אינם יכול לאוסרן אלא שאין יכול לאוסרן שני דברים כאחד ואם שניהם כאחד ליט לנו כח לאפשם ואחד ליט לנו כח לאפשם ואם אמר לנו אמר ירושה ומתנה בבל ולשון מתנה קנה ואם שניהם כאחד ר"ל דאמר בפ' בית סד (נמיל דף קד:) בנון מדה בחבל הן אמר הן יאר וכגון ה)אלסמרת מלה מנו וכגון י)מעבה דבכרות מרחן ב"ב אבנים לנגה בדיבר אבל לאחדם ים מהן אלאמר אפשם לשון לאחרון ים אמרת דמעבדת מוכיח ומגרש בכלל מקדש כי מעם אחד לכם: הלכה בלאמר נכסיי מחנים לך ואחריך יירש פלוני הרי לזה במתנה ולזה בירושה וכאמר בחיי דאמר לשון מתנה מוחלקין ומקבלי מתנה מוחלקין ואפ"ה קאמר קנה שני מלמא לשון מתנה דלתשון מהני דמי ובר"ש בראלי ליורשו ולא פירש לא לשון ירושה ולא לשון מתנה אלא פירשה לא לתשון כלום אלא לתשון מתנה ולהלכי לתשון ירושה הוא דאמר לאמר כדי דבור כדבור דמי ומיהו רב דימי ור"ל לאיתמנו לגמרי דאמרי לא קנה אלא בשהה אחת אי אחדים אחד אבל שני שהה ושני בני אדם לא אמרי לא קנה דאם אינה אחת דקנה ושני בני אדם אחדים אחד לרב דימי ושני שהה ושני בני אדם בשהה אחת ור"ל לאחר כדי דבור אלא מדלא ידע למאות דליהכי לשון מתנה לשון ירושה אלא באדם אחד ובשהה אחת מכלל דבשני שהה ובשני בני אדם לעולם לא קנה בין אוף כדי דבור בין לאחר כדי דבור: תוך כדי דבור. הייט כדי שלילת תלמיד לרב כדאמר בפרק המזבח (נ"ק דף עב:) ר"ל רב אחא מדפתי לרבינא מכדי אוף כדי דבור סיפי דמי כדי שלילת תלמיד לרב ט' ושלילת תלמיד לרב שלום אמר לרב

וקדושין. שאם קידש אשה בפני עדים וחזר ואמר בתוך כדי דבור להוו מחנה ולא להוו קדושין אין שומעין לו ומקודשת ואינה מקודשת ואומרת דרבנן היא משום לענ ממזרות אם תנשא לאחר בלא גט: **מתני'** האומר איש פלוני יורשני. אפי' אחיו במקום שיש בת אינו מטוה בת: אז בתי תירשני. ויש לו בן: לא אמר כלום. שעקר את הירושה ממקומה ודייקינן בגמרא הא בן בין הבנים דראוי לירש קאת קנה גם הכל ולפיס הך דיוקא לא מפוקמא הך סיפא אליבא דהאומר תנא דלעיל דקתני גבי ריבה לאחד ומיעט לאחד שאם אמר משום ירושה לא אמר כלום דהיינו תורה אור

בן בין הבנים ואפ"ה קתני ריבה דלא קני וגמרא מתרלינן לה: אם אמר על מי שראוי ליורשו. השתא משמע לן סגון שהוא ראוי ליורשו במקום בן בין הבנים והלך דבריו קיימין אם אמר יורש הכל ועל מי שאין ראוי ליורשו סגון אחיו במקום בת אינו במקום בנו: **גמ'** טעמא. דהוי מתנה על מה שכתוב בתורה דקמ"ל לאחר במקום בת דלא חזי השתא למירת מידי: אימא סיפא אם אמר על מי שראוי ליורשו דבריו קיימין היינו תנא קמא. דהכי משמע על מי שראוי ליורשו עכשיו דהייט בן בין הבנים לו בת בין הבנות במקום שאין בן: וכי תימא. קפליג ר' יוחנן עליה דת"ק אפי' לאחר במקום בת דשמעי' לת"ק דמשיב ליה מתנה על מה שכתוב בתורה אפי' בנו בין הבנים לו בת בין הבנות כדקתני רישא גבי ריבה לאחד ומיעט לאחד שאם אמר משום ירושה לא אמר כלום וכ"ש בלאחר במקום בת כדקתני סיפא האומר איש פלוני יורשני כו' וזו ואין צריך לומר זו קתני ת"ל להכי תנייה דנריש טעמיה דרבי יוחנן בן ברוקה אמר קרא ^ והיה ביום הנחילו את בניו התורה נתנה רשות לאב להנחיל לכל מי שירצה אמר ליה אביי הא מלא יוכל לבבר נפקא הדרא מיבעי ליה לכדתניא אבא חנן אמר משום רבי אליעזר מה

(ח) "וקדושין: **מתני'** "האומר איש פלוני יורשני במקום שיש בת בתי תירשני במקום שיש בן לא אמר כלום שהתנה על מה שכתוב בתורה א"ר' יוחנן בן ברוקה אומר 'אם אמר על מי שראוי ליורשו דבריו קיימין ועל מי שאין ראוי לו ליורשו אין דבריו קיימין: **גמ'** טעמא דאחר במקום בת ובת במקום בן הא בן בין הבנים ובת בין הבנות דבריו קיימין אימא סיפא רבי יוחנן בן ברוקה אומר אם אמר על מי שראוי ליורשו דבריו קיימין היינו תנא קמא וכי תימא רבי יוחנן בן ברוקה אפילו אחר במקום בת ובת במקום בן קאמר והתניא רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר לא נחלקו אבא וחכמים על אחר במקום בת ובת במקום בן שלא אמר כלום על מה נחלקו על בן בין הבנים ובת בין הבנות שאבא אומר ירש וחכמים אומרים לא ירש איבעית אימא מדקאמר לא נחלקו מכלל דתנא קמא סבר נחלקו איבעית אימא כוליה דרבי יוחנן בן ברוקה היא וחסורי מחסרא והכי קתני האומר איש פלוני יורשני במקום שיש בת בתי תירשני במקום שיש בן לא אמר כלום הא בת בין הבנות ובן בין הבנים אם אמר ירש כל נכסיו דבריו קיימין שר' יוחנן אומר אם אמר על מי שראוי ליורשו דבריו קיימין אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוחנן בן ברוקה וכן ב) אמר רבא הלכה כר' יוחנן בן ברוקה אמר רבא מאי טעמיה דרבי יוחנן בן ברוקה אמר קרא ^ והיה ביום הנחילו את בניו התורה נתנה רשות לאב להנחיל לכל מי שירצה אמר ליה אביי הא מלא יוכל לבבר נפקא הדרא מיבעי ליה לכדתניא אבא חנן אמר משום רבי אליעזר מה

הלכה כר' יוחנן בן ברוקה. גרלה הדוקא בן בין הבנים ובת בין הבנות כפירוש רביו שמואל: **האי** מלא יוכל לבבר נפקא. פירוש מדקאמר רחמנא דחלק בכורה אין יכול לעשות מכלל דחלק פשיטות יכול לעשות ולמה לי קרא דכיון הנחילו את בניו והוה מלי למימר ולטעמיך לרבנן נמי יקשה לאמאי אינו יכול לעשות חלק פשיטות הא כיון דכתיב לא יוכל לבבר מכלל דחלק כשיטות יכול: **שיכול**. (ד) ל"ג והלא דין הוא: "שיין נע"ב תלמוד

רבינו גרשום

וקדושין. שאם חישב על בחמה להקריב לעבודת כוכבים ואמר להקריבה וחזר בו לאלתר בתוך כדי דבור לא הויא חזרה ואסורה בדנאה וקדושין נמי אם קידש אשה ובתוך כדי דבור חזר בו אפ"ה תוספין בה קדושין וצריכה גט: **פים'** ר' יוחנן [בן ברוקה] אומר אם אותו איש פלוני שאמר יורשני במקום שיש בת אם ראוי ליורשו הוא אם לא היתה בת כגון שהוא אחיו דבריו קיימין ויורש אפי' במקום בת: מעמא דאחר במקום בת. משום הכי אמר ת"ק הלא אמר בלום דמתעקרא נחלה מן הראוין לשאינם ראוים: הא בבן בין הבנים. כלומר אם רצה ליתן לבן אחד כל נכסיו ולא לשאר בנים הואיל ונותנו למי שהוא יורש גמור דבריו קיימין והוא הדין אם לא היו לו בנים אלא בנות ורצה ליתן לבת אחת בין שאר הבנות: אימא סיפא וכו' וכי תימא בהא קמפלגי ר' יוחנן [בן ברוקה] מיקל. מפי מתנא קמא דאפי' אמר על אחר דראוי ליורשו במקום שיש בת דקרובה ליה מפי דבריו קיימין. וכן בת במקום בן: והא תניא בו'. וכיון דקאמר ר' ישמעאל דלא נחלקו אבא וחכמים על דבר זה הדרן קושין לדוכתיה דדייקינן מעמא דאחר במקום בת כו' דר' יוחנן היינו ת"ק. איבעית אימא תריץ הכי מדקאמר ר' ישמעאל לא נחלקו מכלל דת"ק דר' ישמעאל סבר דנחלקו דר' יוחנן לאו היינו ת"ק. ואיבעית אימא תריץ הכי כולה מתני' ר' יוחנן בן ברוקה היא וחסירא כחסרא מתני'. והכי קתני לה האומר איש פלוני יורשני וכו': התורה נתנה רשות לאב להנחיל לכל מי שירצה מבניו. כלומר הנחילו לרצוני משמע: הא מלא יוכל לבבר נפקא. דמני ליה כי אם הבכור בן השנואה יכיר מאי האי דכתיב לא יוכל לבבר וגו' כלומר בכור אי אתה יכול ליתן חלקו לאחר הא לשאר בנים יכול ליתן חלקם לאחר: אלא הרוא לא יוכל לבבר מיבעי ליה

צב א מיי' פ"ז מהלכות אישות הלכה כ"ב סמג עשין מ טור"ע אה"ע סי' מו סעיף ג:

צג ב מיי' פ"ו מהל' מתנות הלכה ג סמג עשין ט טור"ע חו"מ סי' רפ"ז סעיף ח:

צד ג מיי' שם ופי"ב מהל' זכיה ומתנה הל"ח סמג שם טור"ע שם:

עין משפט
נר מצוה

והא גבי קרעים דכתיב על שאול וגו' · והוה לן למימר דעל דוקא שיקרע לפם המת ולא שיטענה באחר ואפ"ה הכי תנא אמרו לו מת אביו וקרע ואחר כך נמצא בנו יצא ידי קריעה אלמא על דוקא ה"ג לימא לאתה לאו דוקא: לא קשיא הא בסתם הא במפרש · הא דתניא אמרו לו מת אביו וקרע יצא לא דוקא בשאמרו לו בפירוש מת אביו אלא בשאמרו לו (בפי') מת וסבור אביו ונמצא בנו ובהא יצא ידי קריעה אבל במפרש שאמרו לו מת אביו וקרע על דעת כן לא יצא דעל דוקא וכי קתני אמרו לו מת אביו לאו דוקא: והתניא · בגיטתא דדוקא בסתם יצא אבל במפרש לא יצא ומתני' דקתני ה"ז יחזור ויפר במפרש שאמרו לו בפירוש נדרה אשתו ונמצאת שהיא בתו דבכי האי ודאי לא מהניא הפרה: רב אמי אמר כאן בתוך כדי דבור כאן לאחר כדי דבור · רב אמי לא אתא לאפוקי אהאי דינא דבסתם דודאי מודה ביה דיצא ידי קריעה דהא בריתא מוכחא הכי בהדיא דבסתם יצא ובכה"ג נמי במדרים מהניא הפרה והקמה אלא דכי היכי דלא כדחוק נפשין דבריתא דקתני אמרו לו מת אביו לאו דוקא פריק שיטתא אחרינא דבמפרש נמי מסכתא לה דיצא כל שהודיעתו שהוא בתו תוך כדי דבור לקריעתו ובכה"ג נמי בהפרה והקמה דמתניתין דקתני יחזור ויפר כשאמרו לו אחר כדי דבור דהפרה דאסורה שהיתה בתו: והתניא · בגיטתא: אבל בתוך כדי דבור אין מחזר וקורע · שאע"פ שכשעה שקרע עדיין לא מת ולא

ג"נ והא גבי קרעים דכתיב על על דכתיב °על שאול ועל יהונתן בנו ותניא אמרו לו מת אביו וקרע ואחר כך נמצא בנו יצא ידי קריעה אמרי לא קשיא הא בסתם והא במפרש והתניא "אמרו לו מת אביו וקרע ואחר כך נמצא בנו לא יצא ידי קריעה (ה) [1]אמרו לו מת לו מת וכסבור אביו הוא וקרע ואחר כך נמצא בנו יצא ידי קריעה רב אשי אמר כאן בתוך כדי דבור כאן לאחר כדי דבור [2]הא דקאמרת יצא ידי קריעה שנמצא בנו בתוך כדי דבור [3]הא דאמרת לא יצא ידי קריעה לאחר כדי דבור והתניא [4]מי שיש לו חולה בתוך ביתו ונתעלף וכמדומה שמת וקרע ואחר כך מת לא יצא ידי קריעה אמר ר' שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא [5]לא שנו אלא שמת לאחר כדי דיבור אבל בתוך כדי דיבור (ו) כדבור דמי *[6]והילכתא תוך כדי דבור כדבור דמי חוץ [7]ממגדף [8]ועובד עבודת כוכבים [9]ומקדש [10]ומגרש: מתני' אמרה קונם תאנים וענבים אלו שאני טועמת קיים לתאנים כולו קיים הפר לתאנים אינו מופר עד שיפר אף לענבים אמרה קונם תאנה שאני טועמת וענבה שאני טועמת הרי אלו שני נדרים: גמ' מני מתניתין רבי ישמעאל דתניא °אישה יקימנו ואישה יפרנו אמרה קונם תאנים וענבים אלו שאני טועמת קיים לתאנים כולו קיים הפר

מא א ב ג ד מיי' פ"ח מהל' אבל כלכה ה סמג עשין מדברי סופרים ג עור ש"ע י"ד סי' שמ סעיף כד (וכרב אלפס שועד קטן פ"ג דף רלה וברא"ש פי' סט): מב ה ו מיי' שם סוש"ע שם סעיף כה:

מג ז מיי' שם הלכ' ח וס"ג מהל' שבועות הלכה י וס"כ מהל' עדות הלכ' ג וס"ז מהל' מלוה הלכה ו יפ"ב מהל' תמורה הלכה ד סמג עשין ט קי ולאוין רמח מוש"ע י"ד סי' רנד סעיף לא לב לג וסי' שמ סעיף כד כה וסוש"ע ח"מ סי' כם סעיף ח וסמן רפא סעיף א:

מד ח מיי' פ"ב מהל' עבודת כוכבים הלכה ט (וכרב אלפס פ"ב פ"ח דף ריג ע"ב וברא"ש שם סי' כו): מה ט מיי' שם פ"ג הלכה ד:

מו י מיי' פ"ז מהל' אישות הלכה כב סמג עשין מח סוש"ע אה"ע סי' מח סעיף ב: מז כ מיי' פ"ו מהל' נדרים הלכה מ סמג עשין ב עור ש"ע אה"ע סי' קמח סעיף נט:

תוספות

והא גבי קריעה דכתיב על שאול ועל יהונתן דמיניה קריעה אמרינן על כל מת ומת ומנינא אמרו לו מת אביו וקרע ואח"כ נמצא בנו יצא ידי קריעה אלא דקרע אמרו לו מת לו מת אביו וקרע אלא דכל מקום שהוא אומר לו מת לו מת אביו וקרע ואח"כ נמצא בנו יצא ידי קריעה אלא דקרע אמרו לו מת לו מת אביו וקרע ואח"כ נמצא בנו לא יצא ידי קריעה אלא דקרע אמרו

שבועת העדות. פרק רביעי שבועות

עד ששמעו מפי התובע. בולו והעידוני ולקמן ליף לה מקרא: אמר לאו דוקא. אלא לורמא דמילתא נקט ולו לא שמואל לא שמעינן לה ממתניתין: הכא נמי. הוא אמינא נלו דוקא לו לא דלשמעינן שמואל: תנא התם. בפקדון אמר אלו דגמיה הכא: *פטורין. דליף לה לקמן (דף לה:) הורה אור מאם לא יגיד שכחוב אלא למדרש אם לא לא יגיד ונשא עון שמעינן שהוא תובע: לא אמרתי כו'. דכיון דלהגדה קפיד קרא על כרחך במקום כלולו להגדה קאי: והא אי אשר לצמצם. וקס"ל דכלחמת דקתני מתניתין מטומלמין אמר: דבי יומי הגלילי. במסכת בכורות (דף יז:) דתל שלא ביכרה ולדה שני זכריה רבי יוסי הגלילי אומר שניהן לכהן דלמפסר לגמלם שיולילו שניהם ביחד דלמפסר וחכ"א לו לפסר שלא יגלו ראשו של אחד מהם חחלה והאחר לוט בכור ושניהם ספק וירעו עד שיסתחלו והאחר לו והאחר לכהן: תלמיד לרב. אלוס עליך רבי: רב לתלמיד. אלוס עליך: טובא הוי. לון שניהם יכולין לומר שם תיבות הללו בשיעור זה: כל אחד בתוך כדי דיבור של חבירו. כשגמר זה כפירתו ההחיל זה לדבר בתוך כדי שאילה אלוס: דלא כי האי תנא. דלא כר' אלעזר ברבי שמעון: המשביע עד אחד. וכפר פטור הנע מקרבן שבועת העדות: מר סבר. הנע אמרה: עד אחד כי אתי לשבועה אתי. אם מעיד עליו שהוא חייב מנה לוט מחייב ממון אלא שבועה לפיכך לון הגדתו משובה: ומ"ם לממונא אתא. ודרים קרא הכי לכל עון ולכל חטאת דהייט למשוה ושונגון הוא לוטו קס אבל קס הוא לממון: ותיסברא. דמחייב ר' אלעזר בר' שמעון ממון על פי עד אחד וטעמא משום הכי הוא: והאמר אביי הכל מודים בעד סותה והכל מודים בעדי סותה כו'. ומפרש לה לקמן הכי יש מודים בשבועה שהכל מודים בה שהמשביע עד אחד חייב יום עדות בשבועה שלא אם המשביע שניהן וכפרו פטורין ומחלוקת בעדי סותה יש מודים בשבועה שמחלוקת בה חכמים ורבי אלעזר ברבי שמעון המשביע את שניהן וכפרו במחלוקתן שנחלקו המשביע עד אחד דמון ומפירושא דמילתא דאבי לקמן שמעינן דטעמא דרבי אלעזר משום דקסבר דבר הגורם לממון כממון דמי ועד אחד גורם לממון הוא שאילו הוא העיד היה מחייבו שבועה ולוה בני אדם אין נשבעין לשקר והיה משלם: בעד טומאה. אם הביא בני עדי קיומי שהטמא בה אל הכהני עם עדות סחרה שנסתרה עמו אחרי כן יום עד אחד שנטמאת בסתירה זו והמשביע הנעל את הנע להעיד ויפטר מכשובתה וכפר עדותו חייב דהא מפסידו ממון ממש: דרחמנא חימניה. כדאמר במסכת סוטה (דף לא.) אם הנעד היה פטורו מכשובתה והוא וכפר עדותו חייב ועד אין בה. ולרבינו במסכת סוטה (שם:) כל מקום שנאמר עד ממש קאמר עד שיפרוט לך הכתוב אחד וקאמר רחמנא ועד אין בה הני אלא אחד ולא דאמר אפילו הוא רבנן הכא בבאי עקבון כגון שכפרו בתוך כדי דבור אחד ואחד בתוך כדי דבור של חבירו: פיסקא. אמר לה המשביע שניהם וכפרו לכון. ר' יוחנן אמר אפילו הוא רבנן הכא בבאי עקבון כגון שכפרו בתוך כדי דבור אחד ואחד בתוך כדי דבור של חבירו: פטורין. בעדי קיני דגורם דגורם הוא. לקח אם הנעדנו כדתיב ועל אין בה כל שיש בה. ואמרינן אלא כולי עלמא עד אחד לשבועה הוא דאתא לפסידה אלא גורמים הם שמביאין אותה לידי שחייב מיס המחלוקת ושמא מולמת המיס תוהה שנמצאת בסתירה: ומחלוקת

עד ששמעו מפי התובע רב אחרידן איצטריכא ליה סלקא דעתך אמינא כיון דרב אחרידן כמאן דאמר להו דמי קמ"ל והא נמי תנינא שבועת העדות כיצד אמר לעדים בואו והעידוני שבועה כו' אמר אין לא אמר לא אמר לאו דוקא דאי לא תימא הבי גבי פקדון דקתני *שבועת הפקדון כיצד אמר לו תן לי פקדון שיש לי בידך ה"נ אמר אין לא אבר פקדון °לא הא °וכחש בעמיתו כל דהו אלא אמר לאו דוקא הכא נמי לאו דוקא הא' מאי אי אמרת בשלמא אמר דהכא דוקא תנא דהתם אטו הכא אלא אי אמרת לא אמר דהתם דוקא ולא אמר דהכא דוקא אמר אמר למה לי למיתנייה דלמא אורחא דמילתא קא משמע לן תניא כוותיה דשמואל ראחרו שבא אחרידן אמרו לו מה אתה בא אחרינו שבועה שאין אנו יודעין לך עדות פטורין *יאם בפקדון חייבים: השביע עליהן חמשה פעמים כו': מגלן דאבפירה בב"ד הוא דמחייבי אחוץ לב"ד לא מחייבי אמר אביי אמר קרא °אם לא יגיד ונשא עונו לא אמרתי לך אלא במקום שאילו מגיד זה מתחייב זה ממון א"ל רב פפא לאביי אי הבי אימא שבועה גופא בב"ד אין ושלא בבית דין לא לא ס"ד דתניא °לאחת להייב על כל אחת ואחת ואי ס"ד בב"ד מי מחייב על כל אחת ואחת *והתנן השביע עליהן חמשה פעמים בפני ב"ד וכפרו אין חייבין אלא אחת אמר ר' שמעון מה טעם הואיל ואינם יכולין לחזור ולהודות אלא לאו שמע מינה שבועה חוץ לב"ד כפירה הא מני *ר' יוסי הגלילי היא דאמר אפשר לצמצם דרבי יוחנן אמר אפילו תימא רבנן שכפרו שניהן בתוך כדי דיבור [ותוך כדי דיבור בדבור במי *א"ל רב אחא מדיפתי לרבינא מבדי תוך כדי דיבור כמה הוי *כדי שאילת תלמיד לרב *(איבא דאמרי כדי שאילת הרב לתלמיד) עד דאמרי שבועה שאין אנו יודעין לך עדות טובא הוי א"ל יכל אחד ואחד תוך דיבורו של חבירו: בזה אחר זה הראשון חייב והשני פטור: מתני' דלא כי האי תנא *דתניא 'משביע עד אחר פטור ורבי אלעזר ברבי שמעון מחייב לימא בהא סמיפלגי דמר סבר עד אחד כי אתא לשבועה הוא דקא אתא ומר סבר עד אחד כי אתא לממונא קא אתא והיסברא האמר אביי הכל מודים בעד סוטה והכל מודים בעדי סוטה ומחלוקת בעדי סוטה הכל מודים בעד אחר והכל מודים בעד שבנגדו חשוד על השבועה אלא לאו שמע מינה הוא דקא אתא ומר סבר עד אחד כי אתא לממונא קא אתא ולא אמר אביי הכל מודים בעד סוטה והכל מודים בעדי סוטה ומחלוקת בעדי סוטה הכל מודים בעד אחר והכל מודים בעד שבנגדו חשוד על השבועה אלא דכ"ע עד אחד כי אתי לשבועה קא אתי והכא בהא קמיפלגי על השבועה אלא דכ"ע עד אחד כי אתי לשבועה קא אתי והכא בהא קמיפלגי *מר סבר דבר הגורם לממון כממון דמי ומ"ם °לאו כממון דמי גופא אמר אביי הכל מודים בעד סוטה והכל מודים בעדי סוטה ומחלוקת בעדי סוטה הכל מודים בעד אחר והכל מודים בעד שבנגדו חשוד על השבועה °הכל מודים בעד סוטה שחייב בעד טומאה דרחמנא הימניה דכתיב °ועד אין בה °כל שיש בה 'והכל מודים בעדי סוטה שפטור בעדי קיני דהוה גורם דגורם ומחלוקת

ואי סלקא דעתך מי מחייב. אימה דלמא קרא כי אתא לשבועה שאין לו עדות שיש לך ביד פטור מיטון ומשולין וכוכמין דהגא לקמן (דף ג.) דחייבין על כל אחת ואחת: שבועה שאין לו עדות יודעין לך עדות טובא הוי. דס"ד דלריך שתהא כפירה שניה חוץ כדי דיבור של כפירה ראשונה ואם תאמר לימא כגון שהחמלו וסיימו בכת אחת אלא אחת מיהר מעט יותר מחבירו וסיימו שניהם חוץ כדי דיבור הם לומר שאין הגיעות כלל להעיד כי עדים לאחת דתרי קלי לא משתמעי לו נמי הוה מלי לעטויי הכי אלא שמתרן האחת: בתוך כדי דיבור של חבירו. פירוש רק שיתחילו חוץ כדי דיבור של חבירו אם הכפירות חוץ כדי דיבור ואם תאמר לחלוי שני חייב לימא לו עדיה כלום שכפר הראשון ככר ואילו היה מוחר בו חוץ כדי דיבורו נם אני הייתי מוחר כי חוץ כדי דיבורי ואומר ר"ש דכיון שהגיעה זה חוץ כדי דיבור של ראשון שניהם כפירו כאילו כבת אחת למלוס ויטול נם הראשון לאחור ולהודות הכ"ל של עדות שלו כמו הנני ואין לנני יותר שאות לאחר מלראשון אלא לנפיהם חוץ ולכך אין הנני יכול לחלוה בלוס בחזרת הראשון: הכל מודים בעד סוטה. ואין הנעד יכול לומר בלא עדותי ע"י עדי קיומי וכתירה הכפה ותמות ויפטר בעלה מן הכתובה הדרכה פעמים זכות תולה ונפסדת ע"י הנעד יותר ממה שנפסדה ע"י עדי סתירה מטוס דאיכא למימר שמא זכות יתלה לה ולא תסיבי אלא גורמים: סוס

עין משפט נר מצוה

א מיי' פ"ז מהל' שבועות הל' ה סמג לאוין רמח:
סא ב מיי' פ"י מהל' שבועות הל' יג:
סב ג מיי' שם פ"ב הל' יז וס"ב מהל' עדות הל' ג וס"ה מהל' אבל הל' ח וס"ו מהל' נחלות הל' ו וס"ב מהלכות תמורה הלכה ד סמג עשין לז קו טוש"ע יו"ד סי' רלד סעיף לא לב ג ומי' שם סעיף כד לה ומוש"ע ח"מ סי' עה סעיף ה בהגה וסי' רפא סעיף ד:
סג ד מיי' פ"ב מהל' שבועות הל' יז סמג לאוין רמח:
סד ה מיי' שם פ"י הלכה יג:
סה ו מיי' שם הלכה ה:
סו ז מיי' פ"ח מהל' טוען הל' ל סמג עשין פה טוש"ע ח"מ סי' פז סעיף ה:
סז ח מיי' פ"ו מהל' שבועות הלכה ו:
סח ט מיי' שם הלכה ז:
סט י מיי' שם הלכה ה:

רבינו הננאל

הגיא כוותיה דשמואל ומן הלכתא אבל בפקדון אע"ג דלא שמע מפי התובע אלא הוא נשבע בעצמו הייב שנאמר וכחש בעמיתו בל דהי: השביע עליהן ה' פעמים חוץ לב"ד ובאו לב"ד והודו פטורין: מנא לן ואמר אביי (שאם) [שנאמר אם] לא יגיד ונשא עוני. איכתי נושא עון בומן מגיד ל) בשקים שמתחייב התובע בפיון ומקשי רב אפא אימא נם השבועה עצמה אם לא יתא בב"ד לא יהי חייבין. ורהי' לא מצית למימר הכי דהניא לאחת לחייבו על כל אחת ואחת והתנן השביע עליהן ה' פעמים בב"ד וכפרו אין חייבין אלא

עין משפט השלם

ל) ע"ל טבא עין נומן כלוטו מגיד בפקים שלוטו נגיד מתחייב כתכתב מנין.

א) אחר הנשבע אחר שתכעו בעל הממון. או הנשבע מעצמו אעיים שלא הבטו. כיצד אמר לפה אחת הולך אחרו כלום יש לך בידי ממון שבועה שאין לך בידי ממון. הרי זה הכחשון הואיל ובכר נשבע ואעיים שלא הבטו זה. ב) עיין דף ל"א ע"ב אות ט'. ן והיה מין ולבו שרון משקוקה. ואמר שנאמר חוד בו מוד בתוך כדי דיבור ולא כדי שיאמר אעיים שאני נמצא אלא לאחר כדי דבור. ואמרי אין זו שבועה אי נתמה או חיתי בי מה אכיו ובכיו ואמרי אין לו עדות הרבה שבועה שזה דומה לשבועה. — הכל מודים שבעה אפילו מאה

תודה מן החולין ולחמה מן המעשר יביא היא ולחמה מן החולין · *דהכי אמר הרי עלי תודה מן החולין ולחמה מן המעשר יביא היא ולחמה מן החולין תודה ·מן המעשר ולחמה מן החולין יביא ·ה] ·היא ולחמה מן המעשר יביא ולא יביא מחיטי מעשר שני אלא ממעות מעשר שני: **גמ'** אמר רב הונא האומר ·הרי עלי לחמי תודה מביא תודה ולחמה מאי טעמא מידע ידע האי גברא דלחם בלא תודה לא איקריב והאי תודה ולחמה קאמר והאי דקאמר לחמי תודה סוף מילתא נקט תנן תודה מן המעשר ולחמה מן החולין יביא כמה שנדר ואמאי כיון דאמר לחמה מן החולין יביא היא ולחמה מן החולין שאני התם דכיון דאמר תודה מן המעשר נעשה באומר הרי עלי לחם לפטור תודתו של פלוני אי הכי רישא דקתני תודה מן החולין ולחמה מן המעשר יביא היא ולחמה מן החולין הכא נמי נעשה באומר הרי עלי תודה לפטור לחמו של פלוני הכי השתא בשלמא לחם למיפטר תודה אתי תודה למיפטר לחם מי אתיא ת"ש האומר ·הרי עלי תודה בלא לחם וזבח בלא נסכים כופין אותו ומביא תודה ולחמה זבח ונסכים *טעמא דאמר (ה) ג] אבל לא אמר תודה לא ה"ה אע"ג דלא אמר תודה ואידי דקא בעי למיתנא זבח בלא נסכים דלא מתני ליה נסכים בלא זבח תנא נמי תודה *(ג) אמאי נדר ופתחו עמו הוא אמר חזקיה הא מני בית שמאי היא דאמרי תפום לשון הראשון דתנן *הריני נזיר מן הגרוגרות ומן הדבלה ב"ש אומרים נזיר ובית הלל אומרים ·אינו נזיר רבי יוחנן אמר אפילו תימא בית הלל באומר אילו הייתי יודע שאין נודרין כך לא הייתי נודר כך אלא כך ומאי כופין דקא בעי הדר ביה תא שמע האומר הרי עלי תודה בלא לחם וזבח בלא נסכים ואמרו לו הבא תודה ולחמה וזבח ונסכים ואומר אילו הייתי יודע שכן לא הייתי נודר כופין אותו ואומר לו *שמור ושמעת בשלמא לחזקיה ניחא ליה אלא לר' יוחנן קשיא אמר לך ר' יוחנן הא ודאי ב"ש היא מאי שמור ושמעת אמר אביי שמור הבא תודה ושמעת הבא לחמה רבא אמר שמור הבא תודה ולחמה ושמעת שלא תהא רגיל לעשות כן (תודה) *היא ולחמה מן המעשר יביא לא סגי דלא מייתי רב נחמן ורב חסדא אמרי רצה מביא לא רצה לא יביא ג) *ולא יביא מחיטי מעשר שני אלא ממעות מעשר שני רב נחמן ורב חסדא דאמרי תרוייהו לא שנו אלא מחיטי מעשר שני אבל מחיטין הלקוחות ממעות מעשר שני יביא יתיב רבי ירמיה קמיה דרבי זירא ויתיב וקאמר לא שנו אלא מחיטי מעשר שני אבל מחיטין הלקוחות ד] במעות מעשר שני יביא א"ל רבי אתה אומר כן אני אומר אפי' מחיטין הלקוחות במעות מעשר שני לא יביא ואימא טעמא דידי ואימא טעמא דידך אימא טעמא דידך תודה מהיכא קא ילפת לה משלמים ושלמים

ואם אמר הרי עלי תודה מן החולין ולחמה מן המעשר שני· כיון דעיקר תודה הוא ·אמר מן החולין יביא הכל מן החולין דכיון דאמר עלי נתחייב בה והוה ליה דבר שבמנינה: תודה ממעות מעשר שני ולחמה מן החולין יביא· כמו שאמר ·אהל ושיקר ה] הוא לאמטה לבא מן החולין והוא לא מייתי זבח מן החולין כמלוותה לכהי לא גריר לחם בחר זבח **גמ'** אמר רב הונא תאומר הרי עלי לחמי תודה· אף על גב דלא אמר תודה מביא שתיקון: סוף פילתיה נקט· דכי אמר לחמי תודה כוי כמאן דאמר תודה ולחמה: כיון דאמר ולחמה מן החולין יביא היא ולחמה מן המעשר: שאני התם ביון דאמר בפירוש תודה מן המעשר· הא דקאמר בחר הכי לחמה מן החולין נעשה כאומר הרי עלי לחם של חולין לפטור ·תודתו שנדרתי להביאו מן המעשר להכי מביא לחמה מן החולין אבל לעולם היכא דאמר לחמי תודה סתם מביא נמי תודה: הבא נמי נעשה באומר הרי עלי תודה לפטור לחמו של פלוני· (ג) דבכל ענין שנדר ·להביא מן המעשר [לא להוי מעשר גריר בחר חולין מלא] ליהוי חולין גריר בחר המעשר ויביא התודה מן החולין ולחמה מן המעשר כמו שאמר: בשלמא לחם למיפטר תודה אתי· כדאמרינן (לעיל דף פ·) לחם בלא תודה מיכא נמיסר דנעשה כאומר לפטור תודתו של פלוני: אלא תודה מי אתיא למיפטר לחם· דנימא נעשה כאומר לפטור לחמו של פלוני: אבל לא אמר תודה·· אלא לחמי תודה: לא· אין כופין אותו להביא תודה ולחמה: דלא פתני ליה (ד) בי אמר נסכים בלא זבח · דאין כופין אותו להביא זבח ונסכים כדאמר (לעיל עד:) ממתנדב יין מביא ומזלפו על גבי המזבח: ואמאי· כופין אותו להביא תודה ולחמה כי אמר הרי עלי תודה בלא לחם: נדר ופתחו עמו הוא · כלומר שכשנדר תודה ולחמה ·נתחרט בדבר ולפי שהיה יודע שאין תודה בלא לחם ·נתחרט כדי לסיור נדרו ו] ואמאי כופין לקיים מדרו (ה) כ"ש · עכין אחר נדר ופתחו עמו שיכול לומר אני הייתי סבור שהייתי יכול להביא תודה בלא לחם עכשיו שאינו יכול אי אמסי מ"ר ז"ל: תפום לשון ראשון· וכיון דאמר תודה נתחייב בתודה ולחמה: ז] *בית שמאי· אע"פ שאמר ענין שאינו בגזירות כיון דאמר הרי אני נזיר תפום לשון ראשון והוי מיר: אפילו תימא בית הלל· ואמאי אינו נדר ופתחו עמו כגון דאמר אילו הייתי יודע שאין נודרין כך בלא לחם לא הייתי נודר כך בלא לחם לא אותו דקאמרת· הא דעתו לאתויי כרבוי (ו) להכי כופין אותו דקמסדר ביה ואמר אינו רוצה· להביא אלא כמו שנדרתי בלא לחם כופין אותו כמו שנדרתי תחילה ג) שהיה דעתו לנדור כהוגן: אילו הייתי יודע שכן· שהייתי חייב בלחמה לא הייתי נודר שלא תהא רגיל לעשות כן· לנדור תודה בלא לחם: לא אני דלא מייתי· תרוייהו מן המעשר בחמיה כלומר אמאי קאמר יביא שיהו דמסמע ולא מן החולין אי מייתי מן החולין תע"ב: רצה יביא· מן המעשר: שלא יקח מחיטי מעשר שני · בהמה להודתו: אבל ממעות מעשר שני מביא תודה ולחמה: אני אומר אפילו ג) בחיטין הלקוחין ח] ממעשר שני לא יביא· לעולם תודות: מחיטי מעשר שני: משלמים· שבאין ממעשר שני ·ותודה איקרי שלמים דכתיב וכפר זבח תודת שלמיו (ויקרא ז): ח) גל ומאי ל"ק: ב) גל מה הכא ל"ק: ג) גל מחיטין הלקוחין מעשר שני לעולם תודות ל"ק: ד) דמגילה מעשר שני ל"ק: ה) גל

רש"י בת"ר

ואם אמר הרי עלי תודה מן החולין ולחמה מן המעשר: יביא היא ולחמה מן החולין · ולחם שייך בחר תודה דכיון דאמר הרי עלי תודה מן החולין נמ"כ מיתייב בלחם הלכך אמר דהכי אמר ולחמה מן המעשר: תודה מן המעשר ולחמה מן החולין יביא תודה היא ולחמה מן המעשר יביא · וה"פ תודה מן המעשר ולחמה מן החולין יביא כמו שנדר ואם אמר תודה היא ולחמה מן המעשר יביא · וה"פ תודה אם [יביא] שייכה מן החולין [דשפיר] מכר אלא [אם לחם] קאמר: ולא יביא · הכתם: מחיטי מעשר שני · עלמו מפרש בגמרא: **גמ'** סיף מילתא נקט · כיון לגדול תודה תחילה ולחמ"ב לחם: כיון דאמר לחמה מן המעשר · נימא נמי סוף מילתא נקט ומאי דקאמר הרי עלי לפטור תודתו של פלוני · דאינו מביא אלא לחם לפטור תודתו בלא לחם ה"מ משמע הרי עלי מן החולין לפטור תודת מעשר: יביא היא ולחמה מן המעשר ולחמה אמאי מיתמא נמי נעשה מייתי מידי דתודה לא מייתי בלחם: דלא מתני ליה נסכים בלא זבח דמסמע דלא מתני ליה נסכים בלא זבח ומאן דתנא לא מתני ליה נסכים בלא זבח: אמאי נדר ופתחו עמו הוא אמר חזקיה הא מני בית שמאי היא: דאמרי תפום לשון הראשון דתנן *הריני נזיר מן הגרוגרות ומן הדבלה ב"ש אומרים נזיר ובית הלל אומרים אינו נזיר רבי יוחנן אמר אפילו תימא בית הלל באומר אילו הייתי יודע שאין נודרין כך לא הייתי נודר כך אלא כך ומאי כופין דקא בעי הדר ביה תא שמע האומר הרי עלי תודה בלא לחם וזבח בלא נסכים ואמרו לו הבא תודה ולחמה וזבח ונסכים ואומר אילו הייתי יודע שכן לא הייתי נודר כופין אותו ואומר לו *שמור ושמעת: אינו נדר: אמאי נדר ופתחו עמו הוא אמר חזקיה הא מני בית שמאי היא: דאמרי תפום לשון הראשון דתנן

ין כל חייבי עולות ושלמים ממשכנין אותם וכו'. מגמה ס"פ כאומר מקלי (דף כ"ז). וס"ם מון מתכפר מיד וכו'. עם מימרא דרב פפא ופפ"ג לאמר מי רב פפא פפרים פחייבי עולות לין ממשכנין לוקם כעולת מצורע דתניא ר' ישמעאל בנו של ר"י בן ברוקא אומר כשם שמקשלו ואמנו מיכנכו כך שלנו מיכנכו לא מה לה רבינו לאחתה מקום דמכמע ליה דיוקא כיון דר' ישמעאל קאמר לה ורבנן אליבא דרבי ופפ"ג דרב פפא לאמר לה ורבנן אלו מקום דס"ל כוותיה אלא מאי אמר לאמר דמתניתין בחטאת פיטים חייבי עולות ממשכנין אותם כלי כלולה ליהיה לר"ע לדרבי ממשכנין אותם כלי כלולה מצורע:

מתני' א האומר הרי עלי עולה והיא פלמים וכו'. מגמה ס' כיצד מפרימין (דף כ"ס) וכר' יוסי דפליג ס"ס. ופ"ם אפ"ם שחל כו בחוך כדי דיבור וכו'. מיכנכו דר"ס שם:

ב האומר ידה על זו עולה וכו'. בריימא בס"ק לאמרה (דף י"ס) וכר"ס

ר' יהודה ופפ"ג דפליגי עליהו ר' יוסי ור"ס דבריהם ר' יוסי ור' יהודה מקום דבקלי אמרו אמרו אלו מיכנכו ושל דר"ק דמתני' דהכא דכא לאמר ר' יוסי בס"ק דמקומה דבקלה לאמר ר' יוסי בס"ק דמקומה (דף י"ו) ולא במוקדשים לאמר לגלה כל אם עולה כולה עולה לא דס"ק מודה בהכי אלא ר' יוסי מעמא דבקלה לאמר. ומ"ם דבלא מיכה אם כמתיני עולה וכו'. שם (י"ס.) אמר אמר בחבר לגרבי עולה ולא קא מיימי בהמה שמכרת אבר אמר רבא בגוחר מה אין עולה בחייב. ומיהו"י הרי עלי להקדיש כל המוכרים בהבהמה היה מגמה והרי כן עשה דהכא אבר אחד מן העוף מעמוכר לא הקדיש אלא אבר אחר שאינה היה ממנו. דהכא הוי רש"י (ס"ס יהמלמי ומא מייתי בהמה מקדיש נוקה כי ליתה מוליה לדיהיה בעלמר אמר אבי עוקא כפ מייתי בהמה בלין כנוף אלו אמר בגון דאמר כוונה מן הדא בהמה לעולה אמר מה זו מבהמה זו לעולה והרי קנה לעמר מה זו מבהמה זו לעולה והרי קנה (מת) סילוק יש הכא לא כדי עולה אינמה ר"ל. ודכרי רבינו אלמן ירושלמי זה. וס"ם לאמר לבה לו לחטה אל זו עולה וכו'. שם ר' יהודה ר' יהודה בדבר מבהמה מעלה בו: הקדיש אבר אחד מן הבהמה וכו' אם בבהמה כולו מן הבהמה אמר לאמר דמאמר אמר אמר א

גובה שלא בשבועה ואפילו היא פוגמת כתובתה בין ממנו בין מיורשיו. וכסתם מתני' דקתני נדר ושבועה אין לי ולא ליורשי ולא לבאים ברשותי עלך ועל יורשיך ועל הבאים לרשותך. פירוש לפירושו, אף על פי שמשמעות לשונות אלו לפטור אותה ממנו ומיורשיו, כיון שלא אמר כן בפירוש סתמא דמילתא אין דעתו של אדם לעקור תקנת חכמים שאמרו הבא ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבועה. והילכך שטר שכתוב בו נאמנות סתם לא מהני אלא בשבא לגבות בחיי לוה אבל ביורשין אינו גובה אלא בשבועה. ואם מת לוה בחיי מלוה ואחר כך מת מלוה, אין אדם מוריש שבועה לבניו וכדאמרי רב ושמואל בפרק כל הנשבעין (שבועות מח, א). והיכא דכתב ביה מהימנת עלי ועל יורשי, ומת לוה בחיי מלוה ואחר כך מת מלוה, יורשים גובין אותו דהא לא הוה מחייב אבוהון בשבועה.

אלף ס

נבפל באריכות בח"ב סי' קלו.— הובאה בב"י חו"מ סי' עה מחודש כב. וסי' פ מחודש א

שאלת התובע מחברו מנה כפני בית דין והודה, ואמר לו התובע אל תפרעני אלא בפני עדים, ובתוך כדי דבור חזר הנתבע וטען טם של כסף יש לי בידך משכון תחת מנה.

אין בדבריו כלום, דכיון שהודה אין חוזר וטוען. ולא אמרו תוך כדי דבור כדבור דמי אלא תוך כדי דבור עצמו, אבל תוך כדי דבור חברו לא. ואף על פי ששנינו בפרק שבועת העדות (שבועות לא, ב) כפרו שניהם כאחת שניהם חייבין, ואוקימנא בגמרא בשכפרו שניהם כל אחד בתוך כדי דבורו של חברו. שאני התם שאין כפירת העדות נגמרת להתחייב עליה עד שיכפרו שניהם, וכיון שכן כעדות אחת היא. וכיוצא בזו אמרו בכתובות בפרק אלו נערות (לג, א) גבי עדים זוממים דהתראה צורך עדות, הלכך אנו רואים כאלו היה מכלל העדות וכאלו ההתראה והעדות הכל דבר אחד. ואם תאמר מ"מ כל שהן עומדין באותו מעמד בפני בית דין ולא כתבו טענותיהם יכולים הם בעלי דינין לחזור בהם, וכדמשמע בהא דתנן בפרק גט פשוט (כ"ב קסח, א) אין כותבין שטרי ביורין אלא מדעת שניהם, ואמרינן בגמרא מאי שטרי ביורין הכא תרגימו שטרי טענתא. ונפקא מינה דכל שלא כתבו יכולים לחזור בהם, ומשעה שכתבו אין יכולים לחזור בהם ולפיכך אין כותבין אלא מדעת שניהם, וכן פירשו הראשונים ז"ל. לא היא, התם דוקא בדיהיב אמתלא לדבריו, כמו שאמרו בפרק חזקת הבתים (כ"ב קלא, א) מודין נהרדעי היכא דאמר ליה של אבותי שלקחוה מאבותיך דטוען וחוזר וטוען. ובכי הא כל דלא אכתיב ולא נפיק לברא חוזר וטוען, אבל אי אמתין עד דאכתיב והדר בהא אמר אינו חוזר וטוען.

אלף סא

נבפל בח"ז סי' תנט

שאלת מי שמסר מודעא על זביניה וכתב בשטר המודעא ידענא באונסיה, ובשטר המכר כתב בדלא אנים ושהוא מבטל כל מודעא.

המכימו גדולי האחרונים ז"ל שביטול זה מועיל. וכי היכי דאי אנסוהו חבין זביניה זבינא בדלא מסר מודעא (כ"ב מז, ב), הכי נמי בדאנסוהו ובטל המודעא דאגב אונסיה דזוזי גמר ומקנה גמר ומבטל. ודוקא בזביני אבל במתנה ומחילה לא. וכל שמסר מודעא אע"פ שאחר מכן בטל כל מודעא שמסר, אין בטולו כלום דמחמת האונס בטל. וכל דליכא זוזי, מחילה ומתנה באונס אינה כלום. ומודעא דמתנה קי"ל דאין צריכין לכתוב ידענא באונסיה בפלוניא דגלוי מילתא בעלמא היא וכדאיתא בפרק חזקת הבתים (פ, ב). וכי היכי שאינן צריכין לידע באונסו בשעת מתנתו ומחילתו, כך אין צריכין לידע אונסו בבטול מודעא.

ראה עוד בח"ה סי' קסג

אלף סב

נבפל לעיל סי' אלף כו.— הובאה בב"י חו"מ סי' צט סעיף א

שאלת שורת הדין שכל מי שטוען שאין לו, אין בית דין נזקקין לו לכלום, אלא ילך המלוה ויחפשנו. אבל מתקנת הגאונים ז"ל אמרו שמשביעין אותו בנקיטת חפץ כעין שבועת התורה.

אלף סג

נבפל בח"ב סי' קנ, וח"ז סי' תסד.— הובאה בחו"מ סי' קעו מחודש יט

שאלת שותפין שהיה להם חוב אצל גוי אלם, ועמד אחד ופייסו ופרע לו חלקו, ואמר לעצמי אני מציל הציל לעצמו. וכדתניא בפרק הגזול בתרא (כ"ק קטז, ב) שי"ר שהיתה מהלכת במדבר ועבר עליה גייס וטרפה,

ועמד אחד מהם והציל הציל
אני מציל הציל לעצמו. והילכך
בפני עדים ואמר בפניהם לעצ

אלף

נבפל באריכות בח"ב סי' קנג.— הו

שאלת שני יוסף בן שמ
ויצא שטר חוב ע
מעידין שהוא הלוה.

אפשר לומר שאינו גובה כ
מתוך השטר אלא
היא זו ולאו בשטר. וכן ד
מגרסת הספרים דגרסינן ב
ב) גבי כתב לגרש את הג
קטנה הוא דלא מצי מגרש
ביה. אמר רבא זאת אומרו
בעיר אחת מוציאין שטר ד
אלא מעתה רישא דקתני
מצי מגרש ביה הא ראשו
ולא אחר יכול להוציא ע
בעדי מסירה ור' אלעזר
אלעזר היא. והיא גרסת
דוקא דאמר עדי מסירה
מסירה כל שהן יודעין
ואף על פי שאינו מוכיח
עדי הגט כרתי, כל שא
אינו כלום. אבל רש"י ז
כן לר' אלעזר בין לו
על ידי העדים. ולא גו
להם ראיה בפרק המגר

נבפל באריכות בח"ב ס

שאלת מי שחיי
לזמניב
שעברו הזמנים
אומר פרעתיך
לזמנים שעברו,
הפרעון האחרון.